

Any 2005. Programa núm. 4

14 – 27 febrer 2005

Paco Poch

La memòria d'Arnau Olivar

Paco Poch

Els millors films de l'any

El film del mes

Animalons

Aula de cinema

La memòria d'Arnau Olivar

Crític i cineclubista: així el defineix el més recent diccionari de l'Enciclopèdia. No és habitual, però, que els molts i excel·lents crítics i cineclubistes generin un cicle; hi ha d'haver un motiu especial. I és que Arnau Olivar, més enllà de les qualitats assagístiques, va idear i organitzar una activitat en principi minoritària però finalment d'un gran pes específic en la supervivència cultural sota el franquisme: els *week-ends* cinematogràfics que Llanterna Màgica va presentar a Perpinyà durant 14 anys i que van donar a conèixer 143 films que no podien passar la frontera (molt abans que els comerciants s'apuntessin a la picaresca de *Lo verde empieza en los Pirineos*). Aquella activitat de memòria històrica –veritable filmoteca *avant la lettre*– va ser un pont vers la normalitat que van creuar centenars, milers de persones directament o indirectament relacionades amb el cinema, i que va elevar el punt de mira de més d'una generació. Una taula rodona farà una valoració de l'aportació del nostre convidat, que estarà acompanyat per Isabel Clara-Simó, Dom Marc Taxonera i Salvador Montalt (dilluns 21 a les 19 h). I en el programa especial que hem editat trobareu fragments de textos més amplis dedicats per Arnau Olivar a Llanterna Màgica i a alguns dels films presentats. Agraïment: Filmoteca Española.

Nota biogràfica

Nascut a Barcelona el 12 de gener de 1924, exerceix d'advocat des del 1952, una actuació professional que ha anat compaginant amb una intensa i variada activitat cinematogràfica.

L'any 1953, amb el nom de Llanterna Màgica –després Llanterna Màgica– i la col·laboració inicial d'Antoni Farré, organitzà a Barcelona diverses projeccions que foren un preliminar dels 29 "*week-ends* cinematogràfics" que, en col·laboració amb el cineclub francès de Perpinyà, tingueren lloc en aquella ciutat des del 23 de març de 1957 fins el 10 de maig de 1970, i que van constituir un fet històric, cultural, polític i social important durant l'època dura del franquisme.

A petició de la comunitat benedictina de Montserrat, des del 1963 fins el 2000, ha dirigit el cinefòrum d'a-

Arnau Olivar llegeix un llibre sobre Charles Chapin, una figura molt admirada per ell i que ha volgut incorporar al nostre cicle

questa comunitat, amb una mitjana de 3 o 4 vegades cada any, consistint cada sessió en la projecció no pública d'un film, després de la presentació prèvia i amb un col·loqui final del presentador i la comunitat. En diverses d'aquestes sessions hi han participat, com a convidats, presentadors o comentaristes, diverses personalitats de l'art i de la cultura i, no cal dir-ho, realitzadors catalans.

Com una conseqüència d'aquesta activitat, la revista *Qüestions de Vida Cristiana* ha anat publicant fins a 19 assaigs cinematogràfics d'Arnau Olivar, que ell considera de gran valor personal.

Arnau Olivar va ser el qui primer portà la presència del català a les Mostres d'Art Cinematogràfica de Venècia, a les quals assistí, per primera vegada, l'any 1959, i posteriorment a totes les que s'han realitzat des del 1962, havent publicat els seus treballs crítics en diverses publicacions, principalment *Canigó* i, des del 1988, *Serra d'Or*.

La seva activitat en l'àmbit del cinema abraça des de l'ensenyament –professor de la teoria del muntatge– a l'Escola de Cinematografia Aixelà (1963), fins a la guionística –*VIDA DE FAMILIA* (1963) de Josep Lluís Font, (on té un petit paper)– i el documental (col·laboració a *BARCELONA ÉS DE TOTS* (1980) de Pere Balança), havent encarnat, durant breus instants, el personatge històric de Narcís Verdager i Callís, a *LA CIUTAT CREMADA* (1975-1976) d'Antoni Ribas.

Arnau Olivar ha exercit una crítica independent, lluny

El Gatopardo de Luchino Visconti

de grups i apartat de modes; ha conreat l'assaig cinematogràfic a *Ensayos de Cine*, *El Maresme* i *Film Ideal Club*, de Mataró i ocasionalment al diari *Avui*, ha escrit pròlegs per a la col·lecció *Voz e Imagen* (ed. Aymà) i ha col·laborat en diverses enciclopèdies i revistes: Buru Lan, Editorial Salvat, *Cinematògraf*, *Qüestions d'Art*, Editorial Labor, etc., a més de les esmentades abans. Alguns dels seus escrits han estat traduïts i publicats a l'estranger.

Arnau Olivar fou el primer president de la Federació Catalana de Cineclubs constituïda jurídicament, com a ens català, l'any 1984, sota el seu assessorament i amb la col·laboració del crític cinematogràfic Joaquim Romaguera.

La Unesco patrocinà el 1988 com "l'any del cinema". Aquell fou l'any que la Generalitat de Catalunya atorgà a Arnau Olivar el "Premi Extraordinari de Cinematografia 1988".

Ell afirma que forma part de l'última generació d'autodidactes del cinema, "amb tot el que això representa de bo i de dolent".

► Paco Poch

L'entitat Cinema-Rescat ret homenatge aquest any a la figura del productor Paco Poch, i la Filmoteca l'acull amb les quatre sessions que es desenvoluparan entre el 24 i el 27 de febrer i on podrem gaudir de la presència de l'homenatjat en la primera sessió del cicle (projecció de *Gaudí* de Manuel Huerga, dijous 24 a les 22 hores). Paco Poch (Igalada, 1951) és un home polifacètic que té una llarga trajectòria en l'àmbit cultural i de l'audiovisual. Actualment és màner cultural, professor de Producció a la Universitat Pompeu Fabra i redactor de *Serra d'Or*, sense deixar mai de banda el seu treball com a productor de llargmetratges (de ficció i documentals) i molts documentals televisius. A més dels films inclosos en el nostre programa, podem destacar del seu currículum professional, films com *Els papers d'Aspern*, *La senyora*, *El cas Pinochet* i la tv-movie *Tempus Fugit*. Agraïments: Cinema-Rescat, Paco Poch i Mallerich Films.

Prosseguint el cicle *Gent de cinema al barri*, l'associació CINEMA-RESCAT vol retre, en aquesta ocasió, homenatge al productor cinematogràfic Paco Poch, seguint amb el propòsit de donar a conèixer persones

► Els millors films de l'any

El cicle fet a partir de les millors pel·lícules votades en el rànquing de la *Guia del Ocio* arriba al seu punt final. Hem recuperat *Mystic River* de Clint Eastwood, que teníem pendent de l'edició corresponent a l'any 2003, i tanquem amb *La mejor juventud*, una obra magna de 6 hores de durada i dividida en dues parts que va "gaudir" d'una estrena nefasta a la nostra ciutat (les dues parts es van exhibir amb uns quants mesos de separació) i que tampoc no va ser descoberta quan un cinema la va oferir íntegra el desembre passat. Possiblement aquesta serà la darrera oportunitat que tindreu de descobrir —i fruit en pantalla gran— aquest film magnífic.

guiaocio

Itàlia en família

És atípic, certament, aquest film de sis hores que narra quaranta anys d'història italiana, del 1966 al 2003, seguint l'evolució de la família Carati. D'entrada, l'empresa era hiperbòlica: 600 pàgines de guió, 240 decorats, sis mesos de rodatge, un pressupost de 650 milions d'euros... L'obstinació del productor Angelo Barbagallo, còmplice de Nanni Moretti, i el compromís absolut de Marco Tullio Giordana han permès al film ser present avui dia a les pantalles italianes (a més, se n'ha previst la difusió a la RAI al desembre). I la seva projecció desperta un entusiasme que gairebé podria desconcertar el seu autor: «Les divergències políti-

La mejor juventud de Marco Tullio Giordana

► El film del mes

Set projeccions li queden a *Ultimatum a la Tierra*, el film del mes de febrer. Set bones ocasions per gaudir d'un excel·lent títol de la ciència-ficció més clàssica. ►

vinculades al món del cinema que viuen o treballen al districte barceloní de Sarrià-Sant Gervasi: en el cas de Paco Poch, la seva productora, Mallerich Films, està assentada al carrer Hort de la Vila del barri de Sarrià. És el primer productor que tenim l'ocasió d'homenatjar i ens fa una especial il·lusió pel fet de tractar-se d'en Paco Poch, una persona molt activa en aquest difícil i complicat aspecte d'entre tots els que intervenen en la fabricació de films. La seva especial incidència dins la producció del cinema català està avalada per la quantitat i la qualitat de les obres en què ha intervingut, com ho palesen els quatre films —només un tast— que es podran veure, amb aquest motiu, a la Filmoteca d'acord amb el que s'especifica en aquest programa.

Continuant la fórmula iniciada l'octubre passat, i que és possible d'oferir gràcies a la col·laboració de la Filmoteca de Catalunya, l'homenatge es portarà a terme en dues fases consecutives: el dimarts dia 22 d'aquest mes de febrer, a les 20 hores i a l'espai cultural *Pere Pruna* —carrer de Ganduxer núm. 130—, Paco Poch serà entrevistat *en viu*, davant el públic assistent, per Pere Roca, actual director del Centre de Desenvolupament Audiovisual i amb una llarga experiència en la producció cinematogràfica. L'assistència a aquest

ques no es mantenen. La gent es reconeixen independentment de la història personal o la posició ideològica. És un fenomen estrany, màgic.»

A Giordana, li coneixiem una vena políticocultural interessant (MALEDETTI VI AMERO, sobre el terrorisme dels «anys de plom», i LES CENT PAS, sobre la Màfia) i un commovedor tribut a la memòria del cineasta italià (PASOLINI, MORT D'UN POÈTE). Però amb LA MEJOR JUVENTUD I y II demostra una nova mestria. Els seus alè novel·lesc, lirisme discret i sentit polític converteixen el film en excepcional en un context italià on el cinema sembla anèmic. El film planteja un desafiament: calia «comprendre què ha passat en l'ànima de la gent durant els grans períodes de la nostra història —el terrorisme, l'operació "Mans netes"...». Dit d'una altra manera, fer una obra col·lectiva i personal.

«Els guionistes Sandro Petraglia i Stefano Rulli, i jo mateix som de la mateixa generació. Quan vaig llegir el seu treball vaig comprendre de seguida que no era tan sols fruit de l'habilitat professional. La història bategava amb la seva pròpia vida. Els noms dels personatges eren els dels seus amics, els seus fills... Ens trobem en la intimitat dels autors. I jo, com a director, havia de fer el mateix. Havia de narrar com si jo fos cadascun dels personatges.»

Complexos, turmentats i en transformació constant, els protagonistes del film no tenen res a veure amb els personatges estereotipats d'un producte televisiu. Des del sofriment del fill incomprens, Matteo, fins al

► Animalons

Tot i que els animalons continuaran sortint en moltes de les sessions infantils que encara hem de fer al llarg de l'any, el cicle, formalment, finalitza amb les dues projeccions d'aquest programa: un altre bon documental sobre el món marí (*Deep Blue*) i el film d'animació *Shrek* on, a banda de l'ogre de color verd protagonista, surten molts animalons típics dels contes de fades i, fins i tot, un animaló tan mític com és el drac. ►

Shrek d'Andrew Adamson i Vicky Jensen

Gaudí de Manuel Huerga

acte —que finalitzarà amb una copa de cava per brindar per a una encara més brillant carrera de Paco Poch— és lliure, i hi esteu tots invitats.

El dijous següent, dia 24, i fins el diumenge 27 —segons que s'especifica en aquest programa—, podrem veure quatre films triats per Paco Poch mateix d'entre la seva producció. A la primera sessió, a les 22 hores del dijous 24 d'aquest febrer, podrem gaudir de la presència del productor homenatjat. Una segona ocasió per testimoniar-li la nostra admiració.

Anton Giménez i Riba ►

calvari de Giorgia en l'infern psiquiàtric, de la humanitat excepcional de Nicola a la desviació terrorista de Giulia, Giordana els mira a tots amb una barreja equilibrada de distància i empatia. «Jo no volia explicar sinó tan sols mostrar. És això el que dona al film una mirada afectuosa però alhora una mica distant. És un equilibri que m'ha arribat amb l'edat. He comprès que és impossible explicar les motivacions íntimes de la gent, perquè sempre hi ha una zona de misteri que no es pot explicar sinó tan sols acceptar. És com en la psicoanàlisi: el treball és acceptar-se un mateix. Al final, jo accepto Itàlia fins i tot amb els seus defectes.» Malgrat el seu títol, LA MEJOR JUVENTUD I y II no és gens ni mica un film nostàlgic. No es tracta pas de fer picades d'ullet còmplices a les grans figures del passat, sinó de donar-los una vida nova incorporant-les a l'obra que es construeix. Com en el cas de la música de JULES ET JIM que irriga el film: «És un homenatge a Delerue, i està justificat per la intriga: Matteo i Nicola estimen la mateixa dona. Jo intento situar-me en una genealogia del cinema. ROCCO Y SUS HERMANOS tractava de la família —a l'entorn de dos germans, com en el meu film— i de tota l'etapa dels anys seixanta a Itàlia. En el film de Visconti, hi va actuar, essent molt jove, Adriana Asti. Que ella interpreti la mare en el meu film és un regal de la memòria del cinema.»

Florence Colombani (Marco Tullio Giordana, l'Italie en famille, *Le Monde*, 10 de juliol de 2003) ►

Proper programa: Victor Sjöström. Record de Miquel Porter i Moix. Luis García Berlanga. Cinema de ciència-ficció mexicana (*El futuro más acá*). El film del mes (*La hora del lobo*). El documental del mes. Aula de cinema.
Propers cicles: Directors de fotografia espanyols. Dimitri Tiomkin. Napoli musicale. Andreas Dresen.

DILLUNS 14

17:00

El film del mes:

The Day the Earth Stood Still / Ultimàtum a la Terra
Robert Wise, 1951. Int: Michael Rennie, Patricia Neal, Sam Jaffe, Hugh Marlowe. EUA. VOSE.

Definitivament no estem sols a l'Univers. Els habitants de la resta dels planetes ens vigilen, perquè el nostre comportament —i sobretot el dels americans—, especialment pel que fa a les guerres i el control de les armes nuclears, no és del tot ortodox i comporta un risc que podria trencar l'equilibri de l'espai. Per això ens envien un portaveu amb un ajudant, el robot Gort, per fer-nos una seriosa advertència: si els fem pujar la mosca al nas, hauran de prendre mesures dràstiques. Un clàssic de la ciència-ficció que trencava amb la tradició que inculcava que tot allò que venia de fora era dolent.

Repetició els dies 15, 16, 20, 21, 24 i 25.

19:30

La memòria d'Arnau Oliver:
Easy Street / Easy Street

Charles Chaplin, 1917. Int: Charles Chaplin, Edna Purviance, Eric Campbell. EUA. Muda, còpia sonoritzada amb rètols en català.

Chaplin és un rodamón que entra en una missió i és convertit per un pastor i una noia que treballa allà. Després es farà policia, malgrat que se les haurà de tenir amb la banda de cafres que han netejat el carrer de policies. Estrenada amb el títol *Charlot en la calle de la paz*.

Shoulder Arms / Armas al hombro

Charles Chaplin, 1918. Int: Charles Chaplin, Edna Purviance, Syd Chaplin, Jack Wilson, Henry Bergman. EUA. Muda, còpia sonoritzada amb rètols en castellà.

Planejat com una immensa broma per treure-li dramatismes a la guerra, aquest genial film antibèl·lic recrea les aventures d'un soldat incompetent, encarnat per Chaplin, que malviu a les trinxeres. El marcat optimisme i les situacions hilarants arriben a la seva màxima expressió quan el recluta atrapa personalment el kàiser. Chaplin tornaria a fer un al·legat en favor de la pau a *El gran dictador*, de què Arnau Oliver va dir: "És un gran film, la vigència artística i la profunditat temàtica del qual no es troben limitades per les seves circumstàncies històriques".

The Kid / El chico

Charles Chaplin, 1921. Int: Charles Chaplin, Jackie Coogan, Edna Purviance, Carl Miller, Tom Wilson. EUA. Muda, còpia sonoritzada amb rètols en castellà.

Amb *El chico* Chaplin va fer el seu primer llargmetratge, on ja es troben les característiques de gran part de la seva obra: l'emotivitat i el sentiment es donen la mà amb la comicitat i el sentit de l'humor, o el que és el mateix, el melodrama s'encreua amb la comèdia, i el resultat és una pel·lícula inoblidable.

22:00

La memòria d'Arnau Oliver:
Bronenosets Potemkin / El cuirassat Potemkin
Serguei M. Eisenstein, 1925. Int: Alexandr Antonov, Vladimir Barski, Grigori Aleksandrov, Mijail Gomarov. URSS. Muda, còpia sonoritzada amb rètols en català.

"El 1905, a Odessa, les condicions infrahumanes en què viuen els mariners del cuirassat Potemkin provoquen el seu alçament contra els oficials que els comanden i també la solidaritat de tot el poble. "Per Eisenstein, el més essencial fou crear inspirant-se en el seu poble: per la burocràcia soviètica, el més important fou servir la massa popular. Aquest fou el drama del qui ha estat qualificat d'autor del millor film del món i de creador nascut de la Revolució, i l'obra del qual canta la Revolució; en definitiva, el drama de la llibertat de l'artista" (Arnau Oliver).

Repetició el dia 15.

DIMARTS 15

17:00

La memòria d'Arnau Oliver:
La Passion de Jeanne d'Arc / La pasión de Juana de Arco
Carl Theodor Dreyer, 1927-1928. Int: Marie (Renée) Falconetti, Eugène Silvain, André Berley, Antonin Artaud, Michel Simon. França. Muda, còpia sonoritzada amb rètols en castellà.

"En aquesta obra cinematogràfica, Dreyer limita la visió de Joana d'Arc a les últimes fases de la seva vida: el procés, l'execució i, en un breu epíleg, la reivindicació. La figura de Joana es troba present en aquesta pel·lícula tant des del punt de vista humà (la dona com a objecte de la coacció, l'ésser humà enfront de la tortura, la persona davant la injustícia,

la víctima de la intolerància, l'egoisme i l'orgull dels seus jutges i enemics, etc) com des de l'aspecte religiós (la santa només troba refugi en el seu Déu, la fe li dona força i entesa, l'esperança la defensa de la desesperació, etc). En la confluència d'aquests dos aspectes, perfectament harmonitzats, es troba la grandesa del personatge" (Arnau Oliver).

Repetició el dia 16.

19:30

La memòria d'Arnau Oliver:
Bronenosets Potemkin / El cuirassat Potemkin
Serguei M. Eisenstein, 1925. Int: Alexandr Antonov, Vladimir Barski, Grigori Aleksandrov, Mijail Gomarov. URSS. Muda, còpia sonoritzada amb rètols en català.

Vegeu el comentari del dia 14.

22:00

El film del mes:
The Day the Earth Stood Still / Ultimàtum a la Terra
Robert Wise, 1951. Int: Michael Rennie, Patricia Neal, Sam Jaffe, Hugh Marlowe. EUA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 14.

DIMECRES 16

17:00

Aula de cinema:
Citizen Kane / Ciudadano Kane
Orson Welles, 1941. Int: Orson Welles, Joseph Cotten, Everett Sloane, Dorothy Comingore, Ray Collins, Paul Stewart, Ruth Warrick. EUA. VOSE.

Amb aquesta història, inspirada en la biografia del magnat de la premsa nord-americana William Randolph Hearst, Orson Welles va realitzar un dels debuts més sonats de la història del cinema, l'estètica del qual revolucionà. El director va treballar amb actors de la seva companyia teatral del Mercury Theater, la majoria dels quals van debutar en el cinema amb aquesta pel·lícula. L'actriu Ruth Warrick, que interpreta el personatge d'Emily Monroe Kane, l'esposa del magnat, va morir a mitjan gener passat.

19:30

El film del mes:
The Day the Earth Stood Still / Ultimàtum a la Terra
Robert Wise, 1951. Int: Michael Rennie, Patricia Neal, Sam Jaffe, Hugh Marlowe. EUA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 14.

22:00

La memòria d'Arnau Oliver:
La Passion de Jeanne d'Arc / La pasión de Juana de Arco
Carl Theodor Dreyer, 1927-1928. Int: Marie (Renée) Falconetti, Eugène Silvain, André Berley, Antonin Artaud, Michel Simon. França. Muda, còpia sonoritzada amb rètols en castellà.

Vegeu el comentari del dia 15.

DIJOURS 17

17:00

La memòria d'Arnau Oliver:
Umberto D. / Umberto D.
Vittorio De Sica, 1951. Int: Carlo Battisti, Maria Pia Casilio, Lina Gennari, Memmo Carotenuto, Alberto Albani Barbieri, Ilena Simova. Itàlia. VOSE.

"*Ladri di biciclette* i *Umberto D* són el summum del neorealisme italià: és a dir, un argument arrencat de la realitat quotidiana i desenvolupat i realitzat amb elements i estil realistes; rodats al carrer o en escenaris naturals: donar preferència a l'home-interpret en lloc de l'actor professional, i tot plegat impregnant l'obra d'un sentit social. Sense arribar a la perfecció de *Ladri di biciclette*, *Umberto D* de vegades el supera en dramatisme humà tot mantenint una puresa fílmica. El despertar de la criada i, al final, el rebuig vitalista del gos són dues seqüències antològiques del cinema de tots els temps" (Arnau Oliver).

Repetició el dia 18.

19:00

La memòria d'Arnau Oliver:
Rashomon / Rashomon
Akira Kurosawa, 1950. Int: Toshiro Mifune, Masayuki Mori, Machiko Kyo, Takashi Shimura, Minoru Chiaki, Kichijiro Ueda. Japó. VOSE.

"La dona hi és l'eix dels fets i els sentiments, com una Eva oriental, i, a més, l'objecte final. Feble i violada, forta i inductora, o resistent que acaba lliurant-se, ella és sempre la protagonista i el ferment... De *Rashomon*, podria dir-se que és un film compost per quatre versions a la recerca d'una veritat... L'estètica se situa entre les diverses versions i la realitat, i es desenvolupa esplèndidament... Meravellosa coordinació artística de l'elegància dels vels de l'esposa del samurai amb la suor del bandit i

el glaç de la mirada de l'espòs ultratjat... La decisió del llenyataire de prendre cura de l'infant dona lloc a la gran frase final que el bonze recita com una oració: "Crec que heu restablert la meua fe en la humanitat". Esplèndid colofó d'una obra cinematogràfica magistral" (Arnau Oliver - cineforum a Montserrat (12.02.1987), fragments).

Repetició el dia 19.

21:00

La memòria d'Arnau Oliver:
Il Gattopardo / El Gattopardo
Luchino Visconti, 1963. Int: Burt Lancaster, Alain Delon, Claudia Cardinale, Paolo Stoppa, Rina Morelli, Romolo Valli, Serge Reggiani, Pierre Clementi. Itàlia-França. VOSE.

"La fidelitat de Visconti a la novel·la del príncep Lampedusa no és només argumental, sinó principalment sentimental; la novel·la i la pel·lícula són una mateixa visió de dos prínceps: un Lampedusa i un Visconti; tots dos són conscients del que es debat: una visió narrativa del Risorgimento a Sicília; tots dos estan d'acord: allò va representar un frau per al poble sicilià i un entroncament de l'antiga classe dirigent (l'aristocràcia) en la nova riquesa (la burgesia). Però tant Visconti com Lampedusa realitzen la seva obra amb enyorança: el personatge del príncep Salina hi és respectat i fins i tot estimat. Estilísticament, *Il Gattopardo* significa l'entrada de Visconti en una nova narrativa cinematogràfica, i en aquest aspecte resulta una obra esplendorosa, riquíssima i artísticament aconseguida. Un acte de vertadera cultura, no gens gruitatiu ni formalista. La llarguíssima seqüència del ball al palau Ponteleone és antològica" (Arnau Oliver).

Repetició el dia 18.

DIVENDRES 18

17:00

La memòria d'Arnau Oliver:
Deserto rosso / El desierto rojo
Michelangelo Antonioni, 1964. Int: Monica Vitti, Richard Harris, Carlo Chionetti, Xenia Valderi, Aldo Grotti. Itàlia. VOSE.

"*Deserto rosso* ha de ser considerada com una obra de transició, l'inici d'una evolució temàtica del cinema de Michelangelo Antonioni en el millor moment de la seva creació i la seva fama. Immadura i limitada, és una obra bella i interessant. Conscient d'això, Antonioni s'ha recolzat en la bellesa i s'ha entregat de ple a l'experiment del color (...) Antonioni ha usat el color en dos sentits —l'extern i l'intern—, des d'angles diferents: l'animic, propi del personatge de Giuliana, i el més objectiu, propi d'un complex industrial. Antonioni no ha intentat reproduir un color real, sinó un color sentit, tret de la seqüència de la narració on el color és totalment real, fins i tot turístic, un fet que constitueix un trencament estilístic. Encara resulta més interessant el color considerat en el seu moviment. En alguns moments s'intueix un muntatge de color en un mateix pla, és a dir essencialment la mateixa llei de muntatge del seu pla-sequència, però ara en plans de curta durada i, de vegades, amb la càmera estàtica. És el vapor blanc que inunda tot el pla; d'altres vegades la desaparició de la boira dona lloc al naixement de nous colors; el canvi de color es produeix de vegades en enfocar un pla inicialment desenfocat o viceversa, i cal assenyalar també el procediment consistent en la introducció del color com a element colorista entre d'altres de diferents tonalitats: és la paret de fons sobre què destaca una flor i l'entrada de Giuliana amb el seu abric verd; és el moviment del color, acompanyat aquesta vegada del moviment de la càmera, que crea un principi de muntatge de colors dins un mateix pla. Procediments expressius on el color és al servei de la narració. Així, l'ús del teleobjectiu aconsegueix uns plans sense profunditat en consonància amb l'estat mental de Giuliana, que resulta com ara esclafada per l'ambient que l'envolta. Un film d'una bellesa visual extraordinària que, a més, gaudeix del bon gust i la categoria formal del seu autor" (Arnau Oliver).

Repetició el dia 21.

19:15

La memòria d'Arnau Oliver:
Il Gattopardo / El Gattopardo
Luchino Visconti, 1963. Int: Burt Lancaster, Alain Delon, Claudia Cardinale, Paolo Stoppa, Rina Morelli, Romolo Valli, Serge Reggiani, Pierre Clementi. Itàlia-França. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 17.

22:15

La memòria d'Arnau Oliver:
Umberto D. / Umberto D.
Vittorio De Sica, 1951. Int: Carlo Battisti, Maria Pia Casilio, Lina Gennari, Memmo Carotenuto, Alberto Albani Barbieri, Ilena Simova. Itàlia. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 17.

DISSABTE 19

17:00

Els millors films de l'any:
Mystic River / Mystic River
Clint Eastwood, 2003. Int: Sean Penn, Tim Robbins, Kevin Bacon, Laurence Fishburne, Marcia Gay Harden, Laura Linney, Kevin Chapman, Tom Guiry, Emmy Rossum. EUA. VOSE.

"No convé entrar gaire en els detalls d'aquesta peça mestra de Clint Eastwood protagonitzada per un trio d'asos (Robbins, Penn i Bacon). És un thriller, però no hi espereu trets, persecucions ni acció. És una obra de personatges. Un drama contemporani, gris i desencantat, parsimoniós i ombrívol. Una bonica pel·lícula d'antiterrores i un retrat estremidor de la societat nord-americana. Una obra tan profunda com *Bird o Sinperdon*; i tan implacablement executada com *Space Cowboys*, tot i que sense espai per a la rialla. En definitiva, un dels millors treballs de l'incombustible mestre, que aquí també signa la banda sonora" (Jordi Battle Caminal - *Guia del Ocio*). Sean Penn i Tim Robbins van ser guardonats amb l'Oscar per les seves interpretacions en aquest film memorable, un excel·lent complement de la seva darrera obra mestra, *Million Dollar Baby*, que ja podeu admirar als cinemes de la ciutat.

Repetició el dia 20.

19:45

La memòria d'Arnau Oliver:
La leggenda del santo bevitore / La leyenda del santo bebedor
Ermanno Olmi, 1988. Int: Rutger Hauer, Anthony Quayle, Sandrine Dumas, Dominique Pinon, Sophie Segalen, Francesco Aldighieri. Itàlia-França. VOSE.

"Tant em varen impressionar les escenes finals d'aquest film, que vaig voler recordar-les personalment transitant pels mateixos llocs de París. Naturalment, el "qua" subsisteix, per bé que totalment transformat per un gran mercat de flors i la mola pesant de la Biblioteca François Mitterrand. Saint Marie de Batignolles era plena d'immigrants portuguesos que celebraven la primera comunió de fills seus. "Le Paradoxe" ja no es diu així, (han variat la decoració i hi han canviat el mobiliari). A la barra, assegut en un tamboret de plàstic, vaig demanar una copa de vi negre, que em vaig anar bevent, emocionat" (Arnau Oliver).

22:15

La memòria d'Arnau Oliver:
Rashomon / Rashomon
Akira Kurosawa, 1950. Int: Toshiro Mifune, Masayuki Mori, Machiko Kyo, Takashi Shimura, Minoru Chiaki, Kichijiro Ueda. Japó. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 17.

DIUMENGE 20

17:00

Sessió infantil / Animalons:
Deep Blue / Deep Blue
Andy Byatt, Alastair Fothergill, 2003. Gran Bretanya-Alemanya-Espanya. VE.

Una innovadora pel·lícula que mostra imatges úniques del món oceànic reunides durant cinc anys de rodatge. És un dels projectes més singulars i complets que mai s'han emprats en el camp del cinema documental. Introdueix els espectadors en l'espectacle dels mars i els porta a un viatge que s'estén des dels més superficials esculls de corall a les exigües costes de l'Antàrtic, i des de les vastes extensions del mar obert als abismes més profunds de l'oceà. És una obra mestra visual per a la gran pantalla, amb unes imatges que captiven els espectadors amb la seva bellesa abstracta i els meravellen amb la seva grandesa. L'impacte del film s'intensifica a causa de la banda sonora de George Fenton. "Portem l'espectador a un món mai no vist fins ara, on crec sincerament que es troba l'última frontera del nostre planeta" (Alastair Fothergill).

19:30

Els millors films de l'any:
Mystic River / Mystic River
Clint Eastwood, 2003. Int: Sean Penn, Tim Robbins, Kevin Bacon, Laurence Fishburne, Marcia Gay Harden, Laura Linney, Kevin Chapman, Tom Guiry, Emmy Rossum. EUA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 19.

22:00

El film del mes:
The Day the Earth Stood Still / Ultimàtum a la Terra
Robert Wise, 1951. Int: Michael Rennie, Patricia Neal, Sam Jaffe, Hugh Marlowe. EUA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 14.

DILLUNS 21

17:00

El film del mes:

The Day the Earth Stood Still / Ultimatum a la Terra

Robert Wise, 1951. Int: Michael Rennie, Patricia Neal, Sam Jaffe, Hugh Marlowe. EUA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 14.

19:00

La memòria d'Arnau Oliver:

Taula rodona amb Arnau Oliver, Rvnt. P. Dom Marc Taxonera, Isabel Clara-Simó i Salvador Montalt.

Paths of Glory / Senderos de gloria
Stanley Kubrick, 1958. Int: Kirk Douglas, Ralph Meeker, Adolphe Menjou, George Macready, Wayne Morris, Joseph Turkel, Timothy Carey, Richard Anderson, Susanne Christian. EUA. VOSE.

"Durant el transcurs de la I Gran Guerra, l'ambició i la incompetència d'uns alts comandaments de l'exèrcit francès ocasionaren una matança de soldats francesos. Si aquell fet fou espantós, defugir-ne les responsabilitats fou una canallada... Allò que va sorgir durant el transcurs del film és el menyspreu de l'home envers els seus consellers i la perillosa utilització del poder quan no està contrapostat a una altra força... Stanley Kubrick formula les seves consideracions, d'una manera cinematogràfica tan eficaç que arriba a provocar una commoció espiritual, per mitjà de dos blocs antitètics: el castell (benestar i luxe) i la trinxera (angoixa i mort). És el món dels homes, segons la versió de Stanley Kubrick, on l'absurd sovint esdevé sarcasme" (Arnau Oliver -cineforum a Montserrat (14.04.1988)- fragments).

Repetició el dia 23

22:00

La memòria d'Arnau Oliver:

Deserto rosso / El desierto rojo
Michelangelo Antonioni, 1964. Int: Monica Vitti, Richard Harris, Carlo Chionetti, Xenia Valderi, Aldo Grotti Itàlia. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 18.

DIMARTS 22

17:00

Els millors films de l'any:

La meglio gioventù - I / La mejor juventud - 1ª parte

Marco Tullio Giordana, 2003. Int: Luigi Lo Cascio, Alessio Boni, Adriana Asti, Sonia Bergamasco, Fabrizio Gifuni, Maya Sansa, Valentina Carnelutti. Itàlia. VOSE.

"És l'obra mestra d'un gènere excepcional: l'anomenarem "Aquesta és la seva vida", com la sèrie aquella de l'Imanol Arias o un "Temps era temps" dramàtic, mirall de 40 anys en la vida del més *freak* dels països civilitzats, aquell que des del Renaixement i el cinema de Rossellini semblava un projecte amb un únic destí: ser la puta de Berlusconi, a qui ningú no reconeix el mèrit de ser directament identic a Benito Mussolini. En aquest gènere s'ha d'aconseguir que a una sola família li surti de tot, li passi de tot i ho digui tot, mentre les notícies de la ràdio i la televisió, les cançons, els models d'automòbil, els usos i els costums, el paisatge i els penitins remetent a l'hemeroteca de la memòria. Els peus forçats són de llei, indispensables: la columna vertebral de l'invent: tant és així que no et pots creure res" (Alex Gorina - *Guia del Ocio*).

Repetició el dia 23.

20:30

Els millors films de l'any:

La meglio gioventù - II / La mejor juventud - 2ª parte

Marco Tullio Giordana, 2003. Int: Luigi Lo Cascio, Alessio Boni, Adriana Asti, Sonia Bergamasco, Fabrizio Gifuni, Maya Sansa, Valentina Carnelutti. Itàlia. VOSE.

NO ES PERMETRÀ L'ENTRADA A LA SALA UN COP COMENÇADA LA PROJECCIÓ.

VO. Versió original- VC. Versió catalana- VE. Versió espanyola - VOSC. Versió original amb subtítols en català- VOSE. Versió original amb subtítols en espanyol - SD. Sense diàleg. Subtitulatge electrònic: SAVINEN. Preus: **Entrada**: 2,70 € - Carnet jove, jubilats, aturats, carnet familiar i sessió infantil: 2 € - Membres del Club Super3, entrada gratuïta a les sessions infantils. **Abonaments**: 50 entrades: 50 €, 10 entrades: 18 €.

"(...) Però la gràcia és com han aconseguit que una col·lecció tan privilegiada d'automats sentimentals, ideològics i costumistes et facin arrencar la plorera i t'obliguin una vegada més a repetir coses com ara "Que n'hem estat, d'idiotes, i que n'hem fet, de les nostres vides." En aquest sentit, la pel·lícula de Giordana és despietada, i directament el futur de les telenovelles de TV3: naixements, morts, adulteris, malalts mentals, i rics i pobres que celebren coses, viatgen a llocs, participen de la història i donen lliçons i les reben, però, és clar, no en tres decoradets de pa sucuat amb oli, sinó a Florencia, Sicília, Milà i fins i tot Noruega. És vistosa, raonablement raonable —valgui la redundància— i no li manca el detall crucial: que els actors envelleixin, com sempre passa, gràcies a un maquillatge de la Srta. Pepis. Però no s'ho prenguin com un retret, perquè els asseguro que m'agrada. I que els agrada. És tan condemnatament perfecta que no hi ha escapatòria" (Alex Gorina - *Guia del Ocio*).

Repetició el dia 24.

22:00

Se suspèn la sessió per la llarga durada del film anterior

DIMECRES 23

17:00

Aula de cinema:

Stars in My Crown / Estrelles a la meua corona

Jacques Tourneur, 1950. Int: Joel McCrea, Ellen Drew, Dean Stockwell, Alan Hale, James Mitchell, Lewis Stone, Amanda Blake, Ed Begley, Arthur Hunnicutt. EUA. VOSC.

Un pastor s'estableix amb la seva família en una ciutat de Tennessee i haurà d'enfrontar-se a problemes tan diferents com una epidèmia o l'actuació del Ku Klux Klan. "És la vida en una petita ciutat, feta de coses petites que cobren una gran importància" (Jacques Tourneur).

18:45

Els millors films de l'any:

La meglio gioventù - I / La mejor juventud - 1ª parte

Marco Tullio Giordana, 2003. Int: Luigi Lo Cascio, Alessio Boni, Adriana Asti, Sonia Bergamasco, Fabrizio Gifuni, Maya Sansa, Valentina Carnelutti. Itàlia. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 22.

22:00

La memòria d'Arnau Oliver:

Paths of Glory / Senderos de gloria
Stanley Kubrick, 1958. Int: Kirk Douglas, Ralph Meeker, Adolphe Menjou, George Macready, Wayne Morris, Joseph Turkel, Timothy Carey, Richard Anderson, Susanne Christian. EUA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 21.

DIJOURS 24

17:00

El film del mes:

The Day the Earth Stood Still / Ultimatum a la Terra

Robert Wise, 1951. Int: Michael Rennie, Patricia Neal, Sam Jaffe, Hugh Marlowe. EUA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 14.

18:45

Els millors films de l'any:

La meglio gioventù - II / La mejor juventud - 2ª parte

Marco Tullio Giordana, 2003. Int: Luigi Lo Cascio, Alessio Boni, Adriana Asti, Sonia Bergamasco, Fabrizio Gifuni, Maya Sansa, Valentina Carnelutti. Itàlia. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 22.

22:00

Paco Poch:

Gaudi

Manuel Hueriga, 1988. Int: Carles Sabater, Elisabeta Escayola, Jesús Orús, Santiago Claramunt, Lluís Padrós. Catalunya. VC.

Antoni Gaudí, arquitecte universal d'estètica

delirant, és un personatge sense imatge. No hi ha documents filmats sobre ell, i pertany a un passat que s'ha de reconstruir. Per això *Gaudi*, la pel·lícula de Manuel Hueriga, vol crear aquesta imatge absent sobre la base de l'estètica d'un documental reinventat. El film s'imagina moments de la vida de l'artista i entrevistes realitzades a personatges històrics no gaire temps després de la mort de l'autor de la Sagrada Família. I, també, ens enganya a consciència amb una pel·lícula muda que uns seguidors de l'obra de Gaudí començaren a filmar, suposadament, a finals dels anys vint. Ellogi i estètica de la invenció i la manipulació, *Gaudi* reconstrueix la història servint-se dels elements més primaris i ingenus de la imaginació cinematogràfica.

Amb la presència de Paco Poch

DIVENDRES 25

17:00

La memòria d'Arnau Oliver:

Topio stin omichli / Paisaje en la niebla

Théo Angelopoulos, 1988. Int: Tania Paleologou, Michalis Zeke, Stratos Giorgiogiou. Itàlia-Grecia-França. VOSE.

"*Paisaje en la niebla* es desenvolupa lentament, amb un ritme pausat i una realització tranquil·la, pròpia d'una obra placida, contemplativa i quietista quan, en realitat, és un desplaçament constant, un viatge intermitent vers una destinació desitjada però inconcreta que els protagonistes necessiten, i intueixen, però que fins al final resta configurada com una expectativa. El film amaga en el seu interior un motor energètic que informa i regula tot el desenvolupament del film, el qual té com a nucli central i inicial el buit del pare, sentit per uns éssers innocents i indefensos, fills d'una mare soltera per la qual no se senten protegits. La principal dinàmica del film arrenca del sentit del buit (l'absència del pare) per anar vers la recerca del progenitor (la trobada amb el pare); un pare desconegut que és més enllà de la frontera. Es pot considerar que ens trobem davant una problemàtica existencial? La desfeta de les quimeres ideològiques deixa orfes els homes que en feren la base de llurs vides i el destí de la història. Una vegada destruïda la utopia proclamada per ells com una realitat futura, el que els resta és la insatisfacció" (Arnau Oliver).

Repetició el dia 26.

19:30

El film del mes:

The Day the Earth Stood Still / Ultimatum a la Terra

Robert Wise, 1951. Int: Michael Rennie, Patricia Neal, Sam Jaffe, Hugh Marlowe. EUA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 14.

22:00

Paco Poch:

Buenaventura Durruti, anarquista

Jean-Louis Comolli, Albert Boadella, 1999. Int: Xavier Boada, Jesus Agelet, Albert Boadella, Ramon Fontserè, Rosalia Cervia, Jordi Costa. Catalunya-França. VE.

Escenificació de diversos episodis de la vida del mític dirigent anarquista Buenaventura Durruti, mort durant la defensa de Madrid a les acaballes de la Guerra Civil. La recreació ha estat duta a terme pels actors de la companyia de teatre "Els Joglars". En combinació amb documents audiovisuals de l'època, retraten les peripecies d'un home la vida del qual, segons el periodista i escriptor soviètic Iliia Ehrenburg, seria impossible de narrar perquè s'assembla massa a una novel·la d'aventures.

DISSABTE 26

17:00

La memòria d'Arnau Oliver:

Nattvardsgärterna / Los comulgantes

Ingmar Bergman, 1962. Int: Ingrid Thulin, Gunnar Björnstrand, Gunnel Lindblom, Max von Sydow, Allan Edwall. Suècia. VOSE.

Sessions Aula de Cinema: Entrada preferent per a alumnes de centres concertats, fins a 10 minuts abans de començar la sessió. **Projeccions-** Cinema Aquitània. Avinguda Sarrià, 33. 08029 Barcelona - Telèfon 93 410 75 90 - Metro: Hospital Clinic (L5) - Autobusos: 6, 7, 15, 27, 32, 33, 34, 41, 54, 59, 63, 66, 67, 68, N3. **Oficines i Biblioteca-** Portal de Santa Madrona 6-8. 08001 Barcelona. Tel. 93 316 27 80. **Arxiu-** Gran Via de les Corts Catalanes, 184. 08038 Barcelona. Telèfon: 93 298 82 60. filmoteca.cultura@gencat.net <http://cultura.gencat.net/filmo>

"A *Los Comulgantes* (Bergman) deixa subsistent el dubte, ja que no tracta de fer proselitisme. El que sí que ens ha donat és una anàlisi desmitificadora en la qual els personatges debaten el tema de l'origen i el destí dels homes, i el contrast entre els tres personatges principals crea una dinàmica; aquesta dinàmica, juntament amb la nova estructura de l'angoixa de Tomas Ericsson, després de la conversació amb el sagristà, determina que el film sigui una obra oberta i sense fi" (Arnau Oliver- fragment de "*L'angoixa demiúrgica de Los Comulgantes*" - *Questions de Vida Cristiana*- núm. 42-juny 1968).

Repetició el dia 27.

19:30

La memòria d'Arnau Oliver:

Topio stin omichli / Paisaje en la niebla

Théo Angelopoulos, 1988. Int: Tania Paleologou, Michalis Zeke, Stratos Giorgiogiou. Itàlia-Grecia-França. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 25.

22:00

Paco Poch:

Cravan vs Cravan

Isaki Lacuesta, 2002. Int: Frank Nicotra, Carles Hac Mor, Eduardo Arroyo, Maria Lluïsa Borràs, Enric Casassas. Catalunya-Espanya. VOSC.

Recurrent alhora al documental i la ficció, Isaki Lacuesta evoca, en el seu primer llargmetratge, la misteriosa figura d'Arthur Cravan, nebot d'Oscar Wilde, poeta, boxejador, aventurer i un dels personatges més fascinants del segle XX, que va desaparèixer el 1918, als 30 anys, quan navegava pel golf de Mèxic. El film, que conté un munt d'imatges de l'època tan fantasmagòriques com la vida de Cravan, utilitza un intel·ligent artifici narratiu que ho converteix tot en un joc detectivesc: el narrador també és un boxejador i un poeta.

DIUMENGE 27

17:00

Sessió infantil / Animalons:

Shrek / Shrek

Andrew Adamson, Vicky Jensen, 2001. EUA. VC.

El primer film d'animació digital amb protagonistes humans és una divertidíssima producció de la DreamWorks que capgirarà els codis narratius i ètics dels contes de fades amb la genial història d'un ocre que, per tal de salvar la seva llar de la invasió dels personatges clàssics dels contes, arriba a un acord amb un aristòcrata malvat per rescatar una princesa que està presonera en un castell sota la custòdia d'un drac ferotge.

19:30

Paco Poch:

Innisfree

José Luis Guerin, 1990. Int: Padraig O'Feeney, Bartley O'Feeney, Annalivia Ryan, Anne Slatery i els habitants de Cunga St. Feichin. Catalunya-França-Irlanda. VOSC.

Quatre dècades després de la visita de John Ford amb motiu del rodatge *d'El hombre tranquilo*, un altre realitzador arriba a Irlanda tot cercant la realitat d'aquell Innisfree "inventat" per Ford. Els testimonis supervivents aboquen les seves vivències del rodatge, i altres habitants mostren el que n'ha restat: un museu, l'ambient d'una taverna, etc.

22:00

La memòria d'Arnau Oliver:

Nattvardsgärterna / Los comulgantes

Ingmar Bergman, 1962. Int: Ingrid Thulin, Gunnar Björnstrand, Gunnel Lindblom, Max von Sydow, Allan Edwall. Suècia. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 26.